



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 712/2016-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Jany Baricovej a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, Advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 220/09 z 20. januára 2010 postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 950/99 a takto

### **r o z h o d o l :**

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 220/09 z 20. januára 2010 postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 950/99 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice I povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť [REDACTED] trovy právneho zastúpenia v sume 551,20 € (slovom päťstopäťdesiatjeden eur a dvadsať centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Ivety Rajtákovéj, Advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 712/2016-11 z 18. októbra 2016 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 950/1999 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že v napadnutom konaní vedenom pred okresným súdom, v ktorom je sťažovateľ v procesnej pozícii navrhovateľa „o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov“ dochádza opätovne k zbytočným priet'ahom. Poukázal na to, že návrh na začatie konania podal na okresnom súde 13. septembra 1999 a ku dňu podania tejto sťažnosti ústavnému súdu, teda ani po 17 rokoch, napadnuté konanie nebolo skončené. Na základe sťažností sťažovateľa pre zbytočné priet'ahy v napadnutom konaní ústavný súd nálezmi č. k. III. ÚS 214/06-28 z 3. novembra 2006

a č. k. III. ÚS 220/09-41 z 20. januára 2010 vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote. Následne sťažovateľ podal sťažnosť aj na Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), na základe ktorej aj tento vo svojom rozsudku z 31. mája 2012 vyslovil, že právo sťažovateľa bolo porušené, a priznal mu tiež finančné zadostučinenie.

3. Sťažovateľ tiež uviedol: „... dĺžka predmetného konania v žiadnom prípade nie je proporcionálna jeho zložitosti, keďže vec je súčasťou štandardnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Keďže dĺžka konania bola dvakrát predmetom posudzovania Ústavného súdu SR a raz predmetom posudzovania Európskeho súdu pre ľudské práva, sťažovateľ sa oprávnené domnieva, že by Okresný súd Košice I mal postupovať s maximálnou efektívnosťou. Napriek tomu sa v postupe Okresného súdu Košice I objavujú obdobia absolútnej neaktivity, počas ktorých súd nevykonal ani jediný úkon, ktorý by viedol k právoplatnému ukončeniu konania. Takéto obdobie nastalo napríklad odo dňa 24. 4. 2015, kedy bolo Okresnému súdu Košice I doručené uznesenie Najvyššieho súdu SR, ktorým odmietol dovolanie odporkyne, až do dňa 20. 11. 2015, kedy sa uskutočnilo pojednávanie (takmer 8 mesiacov). Taktiež je to obdobie odo dňa 11. 1. 2016, kedy Okresnému súdu Košice I bolo doručené vyjadrenie odporkyne vo veci oprávneného domu, ktorý patril do zaniknutého BSM, ktoré bolo odoslané sťažovateľovi až dňa 18. 5. 2016 (o viac než 4 mesiace), a bolo doručené 20. 5. 2016. Sťažovateľ sa k vyjadreniu odporkyne vyjadril v súdom stanovenej lehote, a jeho vyjadrenie bolo doručené Okresnému súdu Košice I dňa 7. 6. 2016. Od tohto dátumu postup Okresného súdu Košice I opäť stagnuje až do dnešného dňa, napriek návrhom zo strany sťažovateľa, ktorými sťažovateľ nabáda Okresný súd Košice I k činnosti smerujúcej k právoplatnému ukončeniu konania.

Sám sťažovateľ si nie je vedomý toho, že by svojou činnosťou akýmkoľvek spôsobom oddaľoval právoplatné skončenie predmetného konania. Jediným krokom sťažovateľa, ktorým predĺžil dobu konania bolo jeho odvolanie zo dňa 1. 12. 2011 proti rozsudku Okresného súdu Košice I z dôvodu, že považoval tento rozsudok za nesprávny. Oprávnenosť jeho odvolania potvrdil svojim uznesením zo dňa 14. 5. 2013 Krajský súd v Košiciach, ktorým zrušil predmetné rozhodnutie a opravné uznesenie Okresného súdu Košice I,

*a neskôr aj Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 25. 3. 2015, ktorým odmietol dovolanie odporkyne proti rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach.“*

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd v napadnutom konaní porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby zakázal okresnému súdu pokračovať v porušovaní ním označených práv, aby mu prikázal vo veci konať bez zbytočných prietáhov a aby ústavný súd priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 4 000 €, ako aj náhradu trov konania.

5. Na výzvu ústavného súdu sa podaním sp. zn. 1 SprV 566/2016 zo 14. marca 2017 doručeným ústavnému súdu 21. marca 2017 vyjadril k sťažnosti predseda okresného súdu, v ktorom uviedol chronologický prehľad jednotlivých úkonov okresného súdu, a zároveň konštatoval:

*„Predmetná vec po právnej stránke nie je zložitá. Značný stupeň zložitosti predstavuje skutková stránka veci. Súd v priebehu doterajšieho konania vypočul viacerých svedkov a štyrikrát nariadil vo veci znalecké dokazovanie.*

*Súd v konaní nariadil množstvo pojednávaní, vykonal rozsiahle dokazovanie, ale aj napriek tomu do dnešného dňa vec nie je rozhodnutá.*

*Aj keď som nezistil v konaní dlhšie obdobia absolútnej nečinnosti, celková dĺžka konania je z hľadiska práva na rýchly a spravodlivý proces neakceptovateľná, preto som toho názoru, že sťažnosť účastníkov je čiastočne dôvodná.*

*Dĺžku doterajšieho konania ovplyvnili do značnej miery aj samotní účastníci konania podávaním rôznych procesných návrhov, opravných prostriedkov, niekedy aj zbytočných a návrhy na dokazovanie nepredniesli súdu naraz a v začiatku pojednávania, ale postupne podľa výsledku konania. Postoj účastníkov k prebiehajúcemu konaniu a ich podiel zodpovednosti za výsledok doterajšieho konania navrhujem zohľadniť.“*

6. Predseda okresného súdu zároveň vo vyjadrení vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti v zmysle § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. K vyjadreniu predsedu okresného súdu zaujala na základe výzvy ústavného súdu stanovisko aj právna zástupkyňa sťažovateľa. Táto vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 10. apríla 2017 okrem iného uviedla:

*«13. Ako vyplýva z vyjadrenia okresného súdu, rozsudok (prvý v predmetnej veci, po takmer 12 rokoch konania) bol vyhlásený 19. 8. 2011, no účastníkom konania bol doručený až 20. 11. 2011, teda 3 mesiace po jeho vyhlásení, čo je trojnásobok zákonom stanovenej lehoty na vypracovanie a odoslanie rozsudku. Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 6 Co/55/2012 zo dňa 14. 5. 2013... zrušil rozsudok súdu 1. stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.*

*14. Je pravdou, že žalovaná proti uzneseniu krajského súdu zo dňa 14. 5. 2013 podala dovolanie. Ani v súvislosti s týmto opraným prostriedkom okresný súd nevysvetlil, čo bolo dôvodom toho, že spis predložil najvyššiemu súdu takmer 5 mesiacov od podania dovolania žalovanou.*

*15. Spis sa vrátil z najvyššieho súdu dňa 24. 4. 2015 a napriek tomu, že v tom čase konanie trvalo už viac než 15 a pol roka, nasledujúce pojednávanie okresný súd vytýčil na 20. 11. 2015, teda po 7 mesiacoch od vrátenia veci z dovolacieho súdu.*

*16. Ďalšie pojednávanie v poradí bolo nariadené na deň 18. 12. 2015 a toto bolo odročené na neurčito z dôvodu potreby nariadenia ďalšieho znaleckého dokazovania.*

*17. Na pojednávaní konanom dňa 18. 12. 2015 súd uložil právnenému zástupcovi žalovanej v lehote do 8. 1. 2016, predložiť súdu písomné znenie otázok, ktoré odporkyňa žiada zadať znalcovi. Napriek tomu, že odporkyňa svoju povinnosť v súdom stanovenej lehote splnila, sťažovateľovi (jeho právnej zástupkyňi) bolo doručené vyjadrenie odporkyne zo dňa 8. 1. 2016 až 20. 5. 2017. Súdu teda trvalo viac než 4 mesiace, v konaní trvajúcim v tom čase už viac než 16 a pol roka, doručenie podania jedného účastníka konania druhému účastníkovi.*

*17. Napriek tomu, že sa sťažovateľ vyjadril k predmetnému podaniu odporkyne v súdom stanovenej lehote, súd vydal uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania až 3. 10. 2016, takmer 4 mesiace po tom čo mu bolo doručené vyjadrovanie sťažovateľa k stanovisku odporkyne.*

19. *Pokiaľ ide o názor súdu, že v konaní „nezistil dlhšie obdobia absolútnej nečinnosti“ tomuto názoru protirečia aj fakty uvedené v samotnom vyjadrení súdu, na ktoré bolo poukázané už vyššie.*

20. *Možno súhlasiť s názorom okresného súdu, že vec nie je po právnej stránke zložitá. Súhlasiť však nemožno s tvrdením o značnej skutkovej zložitosti veci, keďže to čo je predmetom sporu medzi účastníkmi, sa stalo zrejším už na začiatku konania (v tomto prípade myslené tak, že začiatkom konania je začiatok reálnej aktivity súdu v konaní). Nie je zrejmé z čoho vychádza predseda okresného súdu, keď tvrdí, že súd nariadil znalecké dokazovanie štyrikrát. Prvýkrát nariadil súd znalecké dokazovanie uznesením zo dňa 13. 3. 2008, kedy stanovil znalcomi nesprávne znalecké úlohy a z tohto dôvodu súd zmaril účel znaleckého dokazovania. Ďalej súd nariadil znalecké dokazovanie uznesením zo dňa 15. 4. 2010 napriek tomu, že sťažovateľ už v podaní zo dňa 22. 2. 2007 navrhoval vykonať znalecké dokazovanie aj znalcom z odvetvia odhadu hodnoty stavebných prác, aby bolo možné zistiť, či hodnota stavebného materiálu použitá na dokončenie nehnuteľnosti účastníkov zodpovedala výške finančných prostriedkov, o ktorých odporkyňa tvrdila, že si ich požičala a že mali byť použité na dostavbu tejto nehnuteľnosti. Súd 1. stupňa až do doby, kedy odvolací súd nevyhodnotil túto odvolaciu námietku sťažovateľa ako dôvodnú, sa nijakým spôsobom týmto návrhom sťažovateľa nezaoberal. Naposledy (teda tretíkrát) nariadil súd znalecké dokazovanie uznesením zo dňa 3. 10. 2016.*

21. *Ak teda súd na svoju obranu uvádza, že zložitost' veci spočíva aj v potrebe nariaďovať znalecké dokazovanie, je to práve okresný súd, ktorý nesprávnym stanovením znaleckých úloh, či nenariadením sťažovateľom navrhovaného znaleckého dokazovania, sa aj týmto spôsobom pričínil o neakceptovateľnú dĺžku konania.*

22. *Pokiaľ ide o námietku okresného súdu, ktorý pričíta časť zodpovednosti za dĺžku konania aj účastníkom konania, sťažovateľ opätovne poukazuje na to, že svoje návrhy predkladal v súlade s požiadavkou efektívnosti konania a nie jeho vinou súd nariadil dôkaz, ktorý navrhoval vo februári 2007, po deviatich rokoch a ôsmych mesiacoch. Pokiaľ sťažovateľ podá opravné prostriedky, týmto bolo odvolacím súdom vyhovené, takže ani z tohto hľadiska nemožno urobiť sťažovateľa zodpovedným za neprimeranú dĺžku konania. Ak sťažovateľ podal opravný prostriedok a tomu to bolo vyhovené (čo i len čiastočne), poukazuje to na nesprávnosť rozhodnutia súdu a nie na podiel sťažovateľa*

na neprimeranej dĺžke konania. Ak odporkyňa v predmetnom konaní svojim neprípustným dovolaním prispela k dĺžke konania, sťažovateľ za tento postup nemôže niesť žiadnu zodpovednosť. Čo však považuje za nevyhnutné zdôrazniť, je skutočnosť, na ktorú poukázal už vyššie, a teda že nič nezabavuje okresný súd zodpovednosti za to, že predloženie veci dovolaciemu súdu, trvalo okresnému súdu takmer 5 mesiacov a nariadenie pojednávania po vrátení veci z najvyššieho súdu trvalo rovnako neprimerane dlho, takmer 6 mesiacov.

23. Sťažovateľ považuje naopak za mimoriadne znepokojujúce, že napriek tomu, že predmetné konanie a neprimerané prietahy v ňom boli opakovane predmetom konania pred ústavným súdom, okresný súd to nijako nemotivovalo k tomu, aby konal plynulo a aby jednotlivé úkony súdu nezaberali súdu neprimerane dlhý čas (sťažovateľ príkladmo uviedol doručovanie vyjadrenia odporkyne zo dňa 8. 1. 2016 jeho právnej zástupkyňi, ktoré trvalo viac než 4 roky).

24. Sťažovateľ pociťuje doslova zúfalstvo nad svojou bezmocnosťou a nad nemohúcnosťou, akýmkoľvek spôsobom primäť súd ku konaniu, ktoré povedie k právoplatnému skončeniu veci. Keďže ani opakované nálezy ústavného súdu neovplyvnili okresný súd tak, aby konal v súlade so svojou povinnosťou, teda bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote, sťažovateľ je v stave hlbkej rezignácie nad existujúcim stavom. Konanie v predmetnej veci trvá viac než 17 rokov a 6 mesiacov. Ide o dobu, počas ktorej nastanú v živote ľudí podstatné zmeny. Táto doba je dobou, počas ktorej sa človek narodí a stane sa takmer dospelým a sťažovateľ pociťuje neopísateľné zúfalstvo nad tým, že počas tejto doby sa nedokáže domôcť spravodlivosti, teda konečného rozhodnutia vo veci vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva. Vzhľadom na to, že predmetom tohto bezpodielového spoluvlastníctva sú majetkové hodnoty, ktoré nie sú zanedbateľné, sťažovateľ vyčíta okresnému súdu, že v dôsledku jeho postupu bol o možnosť, svoje vlastníctvo užívať ukrátený.»

8. Právna zástupkyňa sťažovateľa zároveň vyslovila súhlas s upustením od ústneho pojednávania v konaní o prijatej sťažnosti v zmysle § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa

s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

## II.

10. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. K porušeniu sťažovateľom označených práv malo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

13. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom,



ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

14. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

15. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý určuje, že súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, ďalej z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania (obdobne predtým § 6 a § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016).

16. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

17. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že po právnej stránke ide o návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo patrí k štandardnej rozhodovacej činnosti súdov. Čo sa týka skutkovej stránky, ústavný súd konštatuje, že možno pripustiť istú mieru skutkovej zložitosti veci vyplývajúcu z nutnosti vykonať znalecké dokazovanie.

18. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania. Ústavný súd konštatuje, že nezistil závažné okolnosti na strane sťažovateľa, ktoré by relevantne prispeli k doterajšej dĺžke napadnutého konania v čase od právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 220/09 z 20. januára 2010.

19. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov v doterajšom priebehu konania a zistil nasledujúce. Z chronologického prehľadu jednotlivých úkonov súdu a z predloženého súdneho spisu vyplýva, že dňa 22. júla 2013 podala žalovaná dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, ktorým bol zrušený rozsudok okresného súdu v danej veci z 19. augusta 2011. Súdny spis však bol odoslaný dovolaciemu súdu až 10. decembra 2013. Uvedené obdobie 4 a pol mesiaca je poznačené nečinnosťou, ale aj nesprávnou a neefektívnou činnosťou okresného súdu, keď tento 23. septembra 2013 vyzval žalovanú na zaplataenie nesprávnej sumy súdneho poplatku za podané dovolanie, čo musel následne korigovať novou výzvou z 13. novembra 2013. Zároveň okresný súd najprv zasielal podané dovolanie na vyjadrenie priamo sťažovateľovi ako žalobcovi, hoci bol právne zastúpený advokátkou, ktorej bolo dovolanie po zistení tohto pochybenia opätovne doručované.

20. Laxným prístupom okresného súdu a jeho nedostatočnou aktivitou sa vyznačuje aj obdobie od vrátenia spisu z dovolacieho súdu 24. apríla 2015 až do vytýčenia termínu pojednávania dňa 6. októbra 2015. V uvedenom období dlhom takmer 5 a pol mesiaca okresný súd iba doručil uznesenie dovolacieho súdu stranám a vrátil žalovanej súdny poplatok za dovolanie.

21. Pojednávanie konané dňa 18. decembra 2015 okresný súd odročil na neurčito na účel nariadenia znaleckého dokazovania. Zároveň uložil právnenmu zástupcovi žalovanej v lehote do 8. januára 2016 predložiť súdu písomné znenie otázok, ktoré navrhuje zadať znalcovi pri vypracovaní znaleckého posudku. Uvedené bolo splnené, avšak okresný súd vykonal ďalší úkon až 13. mája 2016, teda po 4 mesiacoch. Po doručení písomných vyjadrení strán 6. a 8. júna 2016 na základe výzvy okresného súdu, tento nariadil vo veci ďalšie znalecké dokazovanie až 3. októbra 2016, teda po takmer 4 mesiacoch.

22. Na základe uvedených skutočností predstavuje celková doba nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu cca 1 rok a 6 mesiacov.

23. Ústavný súd konštatuje, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústredená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou (dohovorom) zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol (m. m. I. ÚS 688/2014).

24. Ústavný súd po zvážení všetkých okolností pri hodnotení postupu okresného súdu, najmä s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania a na skutočnosť, že konanie začalo ešte v roku 1999 a od nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 220/09-41 z 20. januára 2010 uplynulo ďalších sedem rokov, pričom už išlo o opakovaný nález ústavného súdu v tejto veci konštatujúci priet'ahy v konaní, dospel k záveru, že celková dĺžka konania vyše 17 a pol roka nemôže byť považovaná za zodpovedajúcu požiadavke konania bez zbytočných priet'ahov a v primeranej lehote, ako to vyžaduje čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

25. Posledný nález ústavného súdu v tejto veci, ktorým boli zistené zbytočné priet'ahy, bol vydaný 20. januára 2010. Napriek tomu okresný súd vec právoplatne ešte vždy neskončil a nenastolil právnu istotu vo veci. Ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 950/1999 bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

### **III.**

26. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal [podobne aj § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Vo veci sp. zn. III. ÚS 214/06 už bol vydaný príkaz na konanie bez priet'ahov

3. novembra 2006, ktorý je platný a účinný do právoplatného skončenia veci všeobecnými súdmi.

27. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

28. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

29. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

30. Sťažovateľ v sťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 4 000 €, čo odôvodnil najmä doterajšou dĺžkou napadnutého konania, ktorá je podľa neho neprimeraná a ničím neospravedliteľná.

31. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

32. Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

33. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného okresným súdom, ktorá je vyše 17 a pol roka, ako aj na jeho neodôvodnenú nečinnosť a neefektívnu činnosť od posledného nálezú ústavného súdu v tejto veci v trvaní cca 1 rok a 6 mesiacov, a to napriek tomu,

že v predmetnej veci už ústavný súd opakovane konštatoval zbytočné prierahy, berúc do úvahy predmet konania na okresnom súde, správanie sťažovateľa, ako aj všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie sumy 3 000 € pre sťažovateľa za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

34. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

35. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti požadoval náhradu trov konania, ktorých výšku ale nešpecifikoval.

36. Ústavný súd podľa § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 551,20 € z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2016 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) v hodnote po 143,- € vrátane dvoch režijných paušálov v hodnote po 8,58 € a za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2017 (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu) v hodnote 147,33 € vrátane režijného paušálu 8,84 €. Uvedené sumy sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 %, keďže právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľom tejto dane.

37. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

38. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2017